

Прокуратура України

ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ

вул. Різницька, 13/15, м. Київ, 01011

факс: 280-26-03

12.06.2018 № 16/5-221.вих-183вх-18

На № _____ від _____

Керівникам регіональних прокуратур
(крім військових прокурорів регіонів)

ЛИСТ-ОРІЄНТУВАННЯ щодо окремих питавь вагляду за додержанням законів при наданні психіатричної допомоги

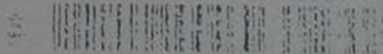
З огляду на розпочате реформування сфери судової психіатрії Міністерством охорони здоров'я України (далі – МОЗ) наказом від 20.03.2018 № 516 затверджено Перелік спеціальних закладів з надання психіатричної допомоги (далі – наказ № 516).

Усупереч вимогам ст. 94 Кримінального кодексу України, ст. 19 Закону України «Про психіатричну допомогу» до цього Переліку включено лише 6 із понад 30 психіатричних закладів, які виконують примусові заходи медичного характеру (далі – ПЗМХ).

У зв'язку з цим Генеральною прокуратурою України перед МОЗ порушено питання про скасування наказу № 516 та вирішення низки проблем забезпечення належної нормативно-правової регламентації діяльності психіатричних закладів при застосуванні ПЗМХ (лист від 21.05.2018 № 16/5-183вих-18 додається).

Крім того, перевірки, проведеними органами прокуратури Дніпропетровської, Івано-Франківської, Київської, Сумської та Херсонської областей, встановлені численні порушення вимог Закону України «Про психіатричну допомогу», Правил застосування примусових заходів медичного характеру в спеціалізованому закладі з надання психіатричної допомоги (далі – Правила), затверджених наказом МОЗ від 31.08.2017 № 992, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20.11.2017 за № 1408/31276.

ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ
№ 16/5-24621-18-вих від 12.06.2018

Зокрема, прокуратурою Івано-Франківської області у комунальному закладі «Івано-Франківська обласна психіатрична лікарня № 2» виявлено порушення при застосуванні примусових заходів медичного характеру та госпіталізації, забезпеченні виконання запобіжного заходу у вигляді поміщення особи до психіатричного закладу в умовах, що виключають її небезпечну поведінку. На їх усунення керівнику департаменту охорони здоров'я обласної державної адміністрації внесено вказівку.

Прокуратурою Херсонської області у комунальному закладі «Херсонська обласна психіатрична лікарня» виявлено відсутність гідних умов тримання та лікування хворих, організації надійної охорони психіатричної лікарні, безпеки медичного персоналу та належної реалізації прав пацієнтів, передбачених Правилами.

Разом з тим департаментом охорони здоров'я обласної державної адміністрації не забезпечено здійснення відомчого контролю та вжиття заходів щодо приведення діяльності лікарні у відповідність до нових вимог застосування ПЗМХ і гарантій дотримання прав хворих.

За результатами внесення регіональною прокуратурою документів реагування порушено питання про відповідальність керівних посадових осіб закладу та поввлено права двох психічно хворих осіб, які тривалий час не отримували соціальні виплати.

Крім того, вжито заходів щодо зміни умов договору про охорону лікарні, який передбачає не лише обов'язки з охорони майна, а й гарантування безпеки медичних працівників і хворих. Забезпечено розробку індивідуальних програм медичної, соціальної та психологічної реабілітації, а також письмове роз'яснення обов'язків і прав пацієнтів, зокрема на альтернативній психіатричній огляд.

Про стан законності прокуратурою Херсонської області поінформовано Міністерство охорони здоров'я України. Головам апеляційного та місцевого судів неодноразово направлялися листи щодо порушення процесуальних строків розгляду заяв адміністрації психіатричного закладу та несвоєчасного направлення судових рішень із вказаних питань для виконання.

Зазначену інформацію направляю до відома та використання практичній діяльності під час здійснення нагляду за додержанням законів при застосуванні примусових заходів медичного характеру.

З огляду на необхідність належного державного фінансування витрат на переобладнання закладів та створення СЗНПД також слід розробити:

- Типове положення про СЗНПД;
- нормативно-правовий акт, яким будуть врегульовані питання затвердження переліку закладів, що підлягають переобладнанню у СЗНПД, та порядок прийому їх в експлуатацію (лише після прийняття в експлуатацію закладів буде можливим обґрунтовано затвердити новий перелік СЗНПД);
- відомчу програму створення (реконструкції, переобладнання) мережі закладів СЗНПД (з виконавцями, строками, обсягами, джерелами фінансування);
- порядок розподілу та направлення осіб при застосуванні ПЗМХ (визначити суб'єктів направлення (доставлення та конвоювання) хворих до органів і установ, а також закріплення СЗНПД за конкретними регіонами).

Такі заходи дозволять забезпечити належне виконання судових рішень про застосування ПЗМХ та визначити планові обсяги фінансування закладів з урахуванням їх навантаження, а також запобігти міжвідомчим суперечкам і перешкодам, які виникають під час розподілу та направлення пацієнтів до закладів.

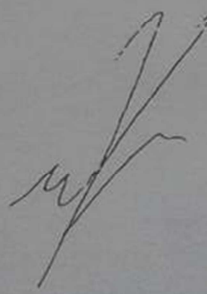
Ураховуючи критичну ситуацію, що склалася, та актуальність питань щодо запобігання можливим численним порушенням прав медичних працівників і осіб із психічними розладами пропоную у найкоротший строк вжити вичерпних заходів щодо належної нормативно-правової регламентації процедур застосування ПЗМХ.

У разі зволікання з усуненням зазначених недоліків та порушень законодавства при застосуванні ПЗМХ залишаємо за собою право ініціювати у встановленому порядку перед Міністром юстиції України питання про скасування рішення про державну реєстрацію наказу МОЗ від 31.08.2017 № 992.

Про результати розгляду листа прошу поінформувати.

З повагою

Генеральний прокурор України

Ю. Луценко